

ZAMONAVIY INGLIZ TILI ASPEKTLARINI NAZARIY VA AMALIY O‘QITISH MUAMMOLARI, YECHIMLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Nurillayeva Ziyoda Xalimjon qizi

Email: nurillayevaziyodaxon@gmail.com

O‘zDJTU 1-bosqich talabasi

Ilmiy rahbar: **Shukurova Shohsanam Qaxramon qizi**

O‘zDJTU Ingliz tili amaliy fanlar №3 kafedrası o‘qituvchisi

***Annotatsiya.** Bugungi kunda chet tillarini o‘rganishga bo‘lgan talab kun sayin ortib bormoqda, xususan, zamonaviy ingliz tiliga qaratilgan talab ham kundan kun ortib bormoqda. Ushbu maqolada zamonaviy ingliz tili tili aspektlari nazariy va amaliy o‘qitish muammolari, yechimlari va rivojlantirish istiqbollari haqida to‘xtalib o‘tiladi. Shuningdek, zamonaviy uzluksiz ta‘limning hozirgi davrdagi imkoniyatlari ko‘rsatilib, bu borada mamlakatimizda amalga oshirilayotgan islohotlar keltirib o‘tilgan.*

***Kalit so‘zlar:** zamonaviy texnologiyalar, mustaqil ta‘lim, multimedia o‘quv qurollari, internet resurslari, til portfeli, chet tilini bilish darajasi, kompyuterlashtirilgan integratsiya.*

Ilm, ijod umuman, go‘zallikning poyoni yo‘q. Agar poyoni bo‘lganida faqat bitta odam “Hamlet”ni sahnalashtirardi. “Har bir insonning hayoti kamida bitta Kitob, kitobning qalinligi Umr, mundariyasi esa Taqdirga bog‘liq”(William Shakespeare).

XXI asrga kelib, yurtimizda ta‘lim sohasida keskin rivojlanish ishlari olib borilmoqda, jumladan, zamonaviy innovatsion texnologiyalar kun sayin

rivojlanmoqda, eng soʻngi pedagogik texnologiyalar ishlab chiqarilmoqda hamda tatbiq qilinmoqda. Albatta, XXI asr chet tillarini oʻzlashtirish va oʻqitishda zamonaviy texnologiyalar tez va samarali oʻrganishni yetqazib bermoqda. Zamonaviy innovatsion texnologiyalar nafaqat anʻanaviy taʼlim sohasida, balki online yoki mustaqil taʼlim jarayonlarida ham oʻqituvchi va oʻquvchilarga yengillik yaratmoqda. Misol uchun aytadigan boʻlsak, 2019-yilda yurtimizda Covid19 virusi keng tarqaldi. Shu sababli, hamma ish joylari, bogʻcha, maktab, kollej, oliy oʻquv yurtlari va boshqa jamoat maskanlari vaqtinchalik toʻxtatildi. Ushbu davr mobaynida, taʼlim sohasi online oʻqitish tizimini yoʻlga qoʻydi, jumladan, online darslar, online mashgʻulotlar va boshqa turli xil oʻquv metodlari oʻquvchilar uchun tashkil qilindi. Eng asosiysi, eng soʻngi texnologiyalardan foydalanib oʻquv mashgʻulotlari olib borildi va oʻquvchilarga dars mashgʻulotlarini tez va oson oʻrganishini taʼminlab berdi.

Chet tilini bilish Jahon madaniyatini bilish, oʻz faoliyatidan kelib chiqib internet resurslari imkoniyatlaridan foydalanish, shuningdek multimedia oʻquv qurollari va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan ishlash imkonini beradi. Chet tilini oʻqitishning asosiy maqsadi bu maktab oʻquvchilarining kommunikativ madaniyatini rivojlantirish va shakllantirishdir. Chet tillarini oʻqitish jarayonida oʻqituvchining vazifasi talabaning bilim va koʻnikmalarini faollashtirish va mustahkamlash. Yangi axborot texnologiyalaridan foydalanish, hamkorlikda oʻqitish loyiha metodikasi, internet resurslari kabi zamonaviy pedagogik texnologiyalar taʼlim sohasida oʻquvchilarga yoʻnaltirilgan taʼlimiy yondashuvlarni amalga oshirishda yordam beradi. Bolalarning ilm olish darajasi va qobiliyatlarini hisobga olgan holda oʻqitishni differentsiallashtirish va individuallashtirish bilan taʼminlaydi.

Til portfeliga keladigan boʻlsak, u chet tillarini oʻzlashtirish darajasiga boʻlgan rus talablarning umumiy Yevropa taʼlim tizimlari bilan oʻzaro aloqa vositasi himoyasida asoslanadi, bu esa oʻz navbatida yagona taʼlim makonini joriy qilish boʻyicha asosiy va boshlangʻich nuqtasidir. Til portfeli texnologiyasida asosiy mezon bu test hisoblanadi yaʼni chet tilini bilish darajasi va baholashning asosiy

mezonidir. Ta'lim jarayonida til portfel texnologiyasining asosiy ustuvorligi o'qituvchidan talabaga yo'naltirishdir. Umumiy qilib aytganda, til portfeli ko'p funksiyali bo'lib, ko'p tillikni mustahkamlashga va rivojlantirishga yordam beradi. O'quv maskanlarida, jumladan, maktablarda til portfeli chet tillarini o'rgatishning istiqbolli vositasi sifatida va chet tilini o'zlashtirishda zamonaviy sharoitlar talabaning o'quv jarayonida u yoki bu natijasini yoki tajribasini ifodalovchi ishchi materiallar to'plami orqali aniqlanadi.

Chet tilini bilish darajasini, o'z-o'zini baholash vositasini yaratish g'oyasini birinchi bo'lib 10 yil oldin Shveysariyada paydo bo'lgan. Hozirgi kunda Yevropa kengashi qoshida tashkil etilgan Akkreditatsiya qo'mitasida til portfel loyihalari yuboriladi. Til portfelining eng muhim afzalliklaridan biri shundaki, talabaning ma'lum vaqt mobaynida o'rganilayotgan tilni bilish darajasining dinamikasini mustaqil ravishda kuzatish uchun imkoniyatdir.

Chet tilini bilish darajasini optimallashtirish, takomillashtirish, ishlab chiqarish vazifasi doimiy ravishda rus ta'lim sohasida dolzarb muammolaridan biri bo'lgan. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bugungi davrda chet tillarini o'rgatish innovatsion komponentsiz mumkin emasligi ko'rsatdi.

Ta'lim tizimiga innovatsion g'oyalarni joriy qilishimiz uchun, avvalo, boshqa sohadagi muammolarni bartaraf etishimiz kerak, jumladan, O'zbekiston Respublikasi Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarni rivojlantirish vazirligi hamkorligida O'zbekistonning barcha hududlarida global internet tarmog'ini yana takomillashtirish, hamda uning sifatini jahon standartlariga javob beradigan holda moslashtirish lozim. Shundan so'ng bakalavr va magistratura bosqichlarida yana masofaviy ya'ni online ta'lim tizimini yo'lga qo'yish mumkin bo'ladi.

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy ingliz tilini rivojlantirish metodlari texnologik jarayonlarga borib taqaladi. Texnologiya rivojlangan davrda yashar ekanmiz, chet tillariga bo'lgan talab kun sayin ortib bormoqda. Ingliz tili jahon hamjamiyatini yagona, yaxlit, umumjahon aloqa vositasi sifatida birlashtirishda muhim ro'l o'ynaydi. Shuningdek, ingliz tili o'zining geografiyasi va amalga oshirish sohalari

kundan kun kengaytirilmoqda. Jumladan, ingliz tili butun jahon bo‘ylab turli xil mamlakatlar o‘rtasida xalqaro biznes va shaxslararo munosabatlarining kompyuterlashtirilgan integratsiyasidir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Jalolov J. “XXI asrda ilm-fan taraqqiyotining rivojlanish istiqbollari va ulardan innovatsion texnologiyalarning tutgan o‘rni” mavzusida respublika ilmiy konferensiyasi – T.: O‘qituvchi, 2012.
2. Umar qulova M. Chet tilini o‘rganishda o‘qish kompetensiyalari haqida tushunchalar. Namangan 2020-yil.
3. <https://goaravetisyan.ru/uz/ispolzovanie-innovacionnyh-tehnologii-na-urokah-angliiskogo-yazyka/>.